

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาแหล่งความเครียดในงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประชากร ได้แก่ พยาบาลประจำการทุกงานการพยาบาล ที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่กำหนดไว้ โดยกำหนดขนาดด้วยการคำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 277 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบ แบ่งชั้นจาก 9 งานการพยาบาลตามสัดส่วนประชากร แล้วทำการสุ่มแบบง่าย โดยใช้การจับฉลาก แบบไม่แทนที่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูล ส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแหล่งความเครียดในงาน ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจาก แนวคิดของ วีเตอร์และไรดิง ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และหา ความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.95 และด้านการะงานมากภายในช่วงเวลาจำกัด ด้านปัญหาในองค์การและการบริหารจัดการ ด้าน สัมพันธภาพระหว่างบุคคลไม่ดี และด้านสภาพการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่ดี ได้ทำ กับ 0.91, 0.90, 0.92 และ 0.85 ตามลำดับ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่มี ความสมบูรณ์ จำนวน 272 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.19 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้ สถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 31.25 ปี มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเฉลี่ย 7.88 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสโสด มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางการพยาบาลหรือเทียบเท่ามากที่สุด และส่วนใหญ่มีกงานในหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการ 1-2 กรรมการ มีเงินเดือนอยู่ในช่วง 6,360-9,000 บาท มากที่สุด และส่วนใหญ่ไม่มีรายได้พิเศษต่อเดือน ส่วนกลุ่มที่มีรายได้พิเศษ มีรายได้ในช่วง 1,000-2,500 บาท มากที่สุด

2. ข้อมูลแหล่งความเครียดในงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาราชนคร เชียงใหม่ เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.59$, $SD = 0.58$) เมื่อแยกแหล่งความเครียดในงานเป็นรายด้าน พบว่าแหล่งที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานอยู่ในระดับปานกลาง มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาระงานมากภายในช่วงเวลาจำกัด ด้านปัญหาในองค์กร และการบริหารจัดการ และด้านสภาพการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่ดี ($\bar{X} = 1.84$, 1.60 และ 1.58 ส่วน $SD = 0.64$, 0.70 และ 0.73 ตามลำดับ) ส่วนด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไม่ดี เป็นแหล่งก่อให้เกิดความเครียดในงานในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.30$, $SD = 0.76$)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ผู้บริหารโรงพยาบาล ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งความเครียดในงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแหล่งความเครียดหรือป้องกันมิให้เกิดความเครียดในงานของพยาบาลประจำการในระดับที่รุนแรงต่อไป

2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งความเครียดในงาน รวมทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาในประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษา ทำให้ผู้บริหารโรงพยาบาล ได้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันมิให้ความเครียดในงานพัฒนาไปสู่ระดับที่รุนแรงมากขึ้นได้ โดย

1. ผู้บริหารโรงพยาบาลควรตระหนักว่าความเครียดในงานทุกระดับจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน และองค์กรที่พยาบาลสังกัดอยู่ ซึ่งส่งผลถึงการยอมรับของสังคมต่อวิชาชีพการพยาบาล และการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล ผู้บริหารโรงพยาบาลจึงต้องหาแนวทางปรับปรุงแหล่งความเครียด หรือลดความเครียดในงานอย่างต่อเนื่อง โดย

1.1 ด้านภาระงานมากภายในช่วงเวลาอันจำกัด ผู้บริหารโรงพยาบาลควรจัดบุคลากรในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความต้องการของหน่วยงาน และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลให้ได้มาตรฐาน

1.2 ด้านปัญหาในองค์กรและการบริหารจัดการ ผู้บริหารโรงพยาบาลควรปรับระบบบริหารจัดการภายในองค์กร โดยเน้นการปรับปรุงคุณภาพการบริการอย่างต่อเนื่อง การกระจายอำนาจลงมาสู่ผู้ปฏิบัติ การบริหารอย่างมีส่วนร่วม และการพัฒนาบุคลากร

1.3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไม่ดี ผู้บริหารการพยาบาลควรประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของแต่ละวิชาชีพในทีมสุขภาพ เน้นการทำงานเป็นทีม และเสริมสร้างจิตสำนึกในการให้บริการ รวมทั้งปรับปรุงพฤติกรรมบริการอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านสภาพการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่ดี ผู้บริหารการพยาบาลควรสนับสนุนด้านเครื่องมือเครื่องใช้ให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ดี ปรับปรุงค่าตอบแทน สวัสดิการเป็นระยะ โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ปฏิบัติงานและให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

2. ผู้บริหารการพยาบาลควรหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดความเครียดในงานในระดับที่รุนแรง โดยมีการรับฟังปัญหา ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติงาน โดยจัดทำในรูปแบบการประชุมปรึกษา หรือการสำรวจความคิดเห็นเป็นระยะ

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแหล่งความเครียดในงานของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลเอกชน เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาแหล่งความเครียดในงานของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยเฉพาะทาง เช่น พยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยระยะวิกฤต พยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย พยาบาลประจำห้องผ่าตัด เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาแหล่งความเครียดในงานของบุคลากรทางการพยาบาลระดับอื่น ๆ เช่น ผู้บริหาร ผู้ช่วยพยาบาล และพนักงานช่วยการพยาบาล เป็นต้น

4. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์กับแหล่งความเครียดในงาน เช่น พฤติกรรมของผู้บริหาร ความพึงพอใจในงาน ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร และคุณภาพชีวิต เป็นต้น

5. ถ้าศึกษาค้างต่อไปควรมีการพิจารณาแบบสอบถามแหล่งความเครียดในงานให้มีข้อคำถามทั้งด้านลบและบวก เพื่อป้องกันอคติและเป็นการตรวจทานคำตอบ รวมทั้งควรเพิ่มคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้ตอบอย่างมีอิสระและละเอียดถี่ถ้วน